

УКРАЇНА

(19) UA (11) 61465 (13) A

(51) 7 F16J15/34

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДВидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ТОРЦЕВЕ УЩІЛЬНЕННЯ

1

2

(21) 2003021118

(22) 07 02 2003

(24) 17 11 2003

(46) 17 11 2003, Бюл. № 11, 2003 р.

(72) Начовний Ілля Іванович

(73) УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ(57) Торцеве ущільнення, яке містить нерухомий
пружний елемент, розташований в ізолюваному

просторі, який заповнений мастилом, обертове і
нерухоме кільця, установлені в обоймах, яке
відрізняється тим, що стінка ізолюваного про-
стору з боку ущільнюваного об'єму виконана ру-
хомою в осьовому напрямку, між обоймою неру-
хомого кільця і ізолюваним простором розміщена
втулка, і ізолюваний простір заповнений рідким
мастилом

Винахід відноситься до галузі ущільнювальної
техніки, а зокрема до торцевих ущільнень оберто-
вих валів насосів, що працюють з абразивними
середовищами

Відоме торцеве ущільнення, яке складається
із обертового ущільнювального кільця, розташо-
ваного на валу, нерухомого притискного елемента,
який герметизований сильфоном /Уплотнения и
уплотнительная техника. Справочник. Под общ.
ред. А.И. Голубева, Л.А. Кондакова — М. Машино-
строение, 1986 — С 330, рис 9 36/

Відоме торцеве ущільнення, яке складається
із упорного і опорного ущільнювальних кілець, які
установлені в обоймах, гумових сильфонів і ком-
плекту пружини /Комиссар А.Г. Уплотнительные
устройства опор качения. Справочник — М. Ма-
шиностроение, 1980 — С 114, рис 86/

Недоліками цих торцевих ущільнень є нетех-
нологічність їх ремонту. Нетехнологічність ремонту
пояснюється тим, що при ремонті виникає не-
обхідність демонтажу нерухомого кільця із втулки.
А це потребує виймання втулки, що приводить до
порушення принципу агрегатності конструкції

Відоме торцеве ущільнення з нерухомим
пружним елементом у вигляді пружин і гумового
сильфону, а внутрішній простір нерухомої частини
заповнений консистентним мастилом /Голубев
А.И. Торцовые уплотнения вращающихся валов
— М. Машиностроение, 1974 — С 18, рис 12/

Недоліками цього торцевого ущільнення є та-
кож нетехнологічність ремонту. Нетехнологічність
ремонту пояснюється тим, що демонтаж
ущільнювального кільця приводить до не-

обхідності розбирання пружного елемента та
витікання мастила

Найбільш близькими по технічній сутності та
досягненим результатам до запропонованого ви-
находу є торцеве ущільнення, яке містить неру-
хомий пружний елемент, розташований в
ізолюваному просторі, який заповнений конси-
стентним мастилом, обертове і нерухоме кільця,
установлені в обоймах /Голубев А.И. Торцовые
уплотнения вращающихся валов - М. Машино-
строение, 1974 - С 14, рис 7/(прототип)

Недоліками прототипу є низька надійність, яка
пов'язана з можливістю проникнення ущільнюемо-
го середовища в ізолюваний простір, бо тиск в
ньому дорівнює тиску навколишнього середовища.
Крім того, при необхідності заміни нерухомого
кільця, виникає потреба демонтувати обойму з
цим кільцем, що приводить до необхідності розби-
рання всього вузла. Це робить процес ремонту
нетехнологічним

В основу винаходу поставлена задача удоско-
налення торцевого ущільнення з метою
підвищення його надійності і технологічності ре-
монту

Поставлена задача досягається тим, що у ви-
домому торцевому ущільненні, яке містить неру-
хомий пружний елемент, розташований в ізолю-
ваному просторі, який заповнений консистентним
мастилом, обертове і нерухоме кільця, установле-
ні в обоймах, відповідно до винаходу стінка ізо-
люваного простору з боку ущільнюваного об'єму
виконана рухомою в осьовому напрямку, а між
обоймою нерухомого кільця і ізолюваним просто-

(13) A

(11) 61465

(19) UA

ром розміщена втулка і ізолюваний простір заповнений рідким мастилом

На фіг. приведена конструкція торцевого ущільнення. Торцеве ущільнення містить нерухомий пружний елемент у вигляді пружин 1, розміщених у пазах кільця 2, яке контактує з втулкою 3, що розміщена між обоймою 4 нерухомого кільця 5 і ізолюваним простором А.

Ізолюваний простір А утворений фланцями 6 і 7, рухомою в осьовому напрямку стінкою 8, розміщеною з боку ущільнюваного об'єму Б, та втулкою 3 і заповнений рідким мастилом.

Нерухоме кільце 5 контактує з обертовим кільцем 9, яке розміщене в обоймі 10, що обертається разом із валом 11.

Обойма 4 і втулка 3 мають пази 4.1 і 3.1, в які заведено фіксатор 12. Фланець 7 забезпечений пробкою 13 з герметизуючою прокладкою 14 для заповнення простору А рідким мастилом і елементом кріплення 15 для з'єднання його з фланцем 6 через прокладку 16.

Фланець 6 за допомогою шпильок 17 з'єднаний з корпусом 18 машини.

Для забезпечення герметичності об'ємів торцевого ущільнення має ущільнювальні кільця 19, 20, 21, 22 і 23.

Торцеве ущільнення працює таким чином. При роботі машини об'єм Б знаходиться під тиском, який діє на стінку 8 і переміщує її в осьовому напрямку, стискаючи рідке мастило, яке знаходиться

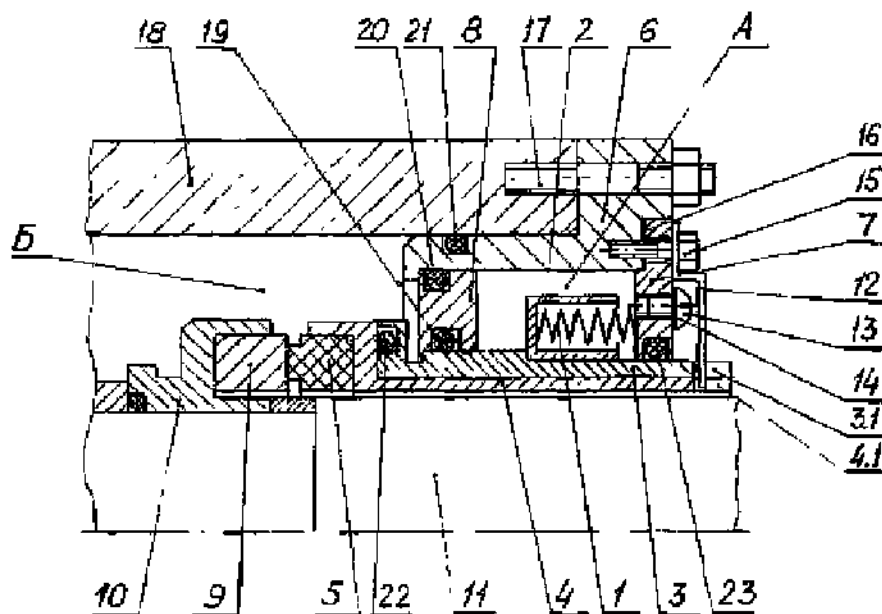
в просторі А. При цьому переміщення стінки 8 буде здійснюватись до тих пір, поки тиски в об'ємі Б і просторі А не зрівняються. Це переміщення буде незначним у зв'язку з низькою стискальністю рідин. Таким чином, між об'ємом Б і простором А не буде перепаду тиску, що виключає можливість перетікання середовища із об'єму Б у простір А. Ущільнювальні кільця 19 і 21 виконують тільки розділові функції. У результаті пружний елемент надійно захищений від дії середовища, яке знаходиться в об'ємі Б.

При необхідності заміни нерухомого кільця 5 знімається фланець 6 разом з обоймою 4. Після цього обойма 4 разом з нерухомим кільцем 5 витягується із втулки 4. При цьому герметичність простору А не порушується і коли немає потреби у заміні мастила і очищенні простору А цей вузол не розбирається. Таким чином підвищується технологічність ремонту торцевого ущільнення.

Рідке мастило забезпечує надійне заповнення усього простору А. Тип мастила вибирається у залежності від умов експлуатації торцевого ущільнення.

Торцеве ущільнення такої конструкції має підвищену надійність і технологічність ремонту.

Торцеве ущільнення такої конструкції може бути використано для герметизації відцентрових ґрунтових насосів для перекачування гравійних, пісчано-гравійних, шлакових та інших абразивних підросумішей.

Фіг.